

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvu:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 38

Podružnice:

Maribor, Barvarna ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti. Čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 20. oktobra.

Ob priliki debate, ki se je vršila včeraj v narodni skupščini z ozirom na interpelacijo posl. Gostinčarja radi razpustitve ljubljanskega občinskega sveta, so uprizorili klerikalci napad tudi na ministra dr. Zerjavo. Ker se sami niso hoteli blamirati, so pridobili za ta posel Protičevega somišljenika posl. Ivančiča, ki so ga nagovorili, da je očitno dr. Zerjavo agro-merkurjevo zadevo. Ker jo je slikal tako, kot da bi bila za dr. Zerjavo kompromitujoča, mu je v medključih posl. Wilder krepko ugovarjal ter mu zaklical, da izuša klevete, ker dela očitke človeku, ki se je žrtvoval za združništvo. Pozneje je prišel v zbornico minister dr. Zerjav, ki je, obveščen o napadu, takoj zaprosil za besedo ter ne le pojasnil, kako je prišlo do nesreče pri Agro - Merkurju — ki je zadelo člane načelstva te zadrge, ne da bi se jim moglo kaj nečastnega oporekati — marveč tudi razkril časopisno gonjo, ki sta jo proti njemu radi Agro - Merkurja uprizorila »Balkan« ter »Slovenec« in katere konec je bil ta, da je on tožil, glasilo klerikalcev pa je bilo pred sodiščem obsojeno, ker ga je obrekovalo. Posl. Ivančič je ožigosan sramežljivo odšel, gotovo med klerikalce, da se jim zahvali, da so ga zapejali h klevetam.

Skoraj istočasno z napadom v parlamentu je včeraj ostudno napadla ministra dr. Zerjavo zagrebška »Tribuna«, očitaje mu, da hoče napraviti za ravnatelja osrednjega urada delavske zavarovalnice gosp. Jakliča in to samo zato, da bi se polastil vlog za 400 milijonov kron na leto. Osrednji urad delavske zavarovalnice v Zagrebu je avtonomna korporacija, v kateri je polovica članov vzeti iz vrst delodajalcev. Ravnateljstvo bo svobodno izbiralo ravnatelja in stavilo ministrstvu le predlog za potrditev. Mesto je bilo javno razpisano in menda so se oglasili zanj trije Slovenci in dva Hrvati.

Da zadosti izreku: »Tres faciunt collegium«, se je Ivančič in »Tribuna« pridružil v klevetah tudi »Slovenski Narod«, ki nekako namiguje, da ima minister Zerjav tudi pri Kokoschinovih hišah — afero. V resnici pa je le nekaj odličnih pristaš dr. Triller-Ravniharjeve grupe pri prodaji intervencional, brčias iz samega idealizma in navdušenja za zagrebško resolucijo, ki se izreka za nedeljeno Slovenijo.

Ali ni prijetno tako politično življenje? Dr. Zerjav si uničuje v Beogradu še zadnji preostanek šibkega zdravja. Skoraj noč in dan je njegovo delo posvečeno javnemu blagru. Pozablja nase, na rodbino, na vse vsakdanje in zemeljsko, ko ustvarja na vseh koncih in krajih. Javnost mu poplačuje z vsak dan novimi aferami. Ničesar mu ne morejo dokazati, ker moč ničesar grdega zagreši ni, zato pa tem intenzivnejše namigujejo in ovinkarsko sumičijo. Sama zavist in onemogla jeza užaljenih političnih veličin, ki ne morejo več prvi nositi zvonca ter v brezdelju sedeti milostno na vzvišenih blazinah, sama škodoželjnost impotentnih in senilnih političnih generalov, ki žive nazaj v preteklo stoletje, sam strah klerikalcev in drugih, ki bolj in bolj čutijo moč in vpliv agilnega, sposobnega in idealnega neptijatelja. In kako prijetno je politizirati ljudem, ki imajo grajščine, vile, love, ribolove, ki za svoj lastni žep vlečejo letno milijonske prihode, pa se jim za javnost ni treba niti brigati razven par tednov pred volitvami. Bele, čiste rokavice so že od nekdanj monopol afaristov. Resnično: Difficile est satiram non scribere!

Grčija pred novo meščansko vojno

Venizelisti proti kralju Juriju. — Napetost med monarhisti in republikanci.

Atene, 20. oktobra. (Izv.) Venizelosi pristaši delajo veliko propagando, da se odstavi kralj Jurij in uvede republikanska državna oblika. Kralju očitajo njegovo frankofilsko politiko. Revolucionarji komite se je s proglasom obrnil na narod ter prosil za nadaljno podporo sedanje vlade. Pristaše razkralja Konstantina proglašajo za državljanske nevarne elemente. Nasprotja med revolucionarji in monarhisti so se tako poostri, da se dnevno pričakujejo resni spopadi in se računa s tem, da je meščanska vojna neizogibna.

HUĐOŽESTVENIKI PRIDEJO V ZAGREB.

Zagreb, 20. oktobra. (Izv.) V kratkem pride semkaj gledališče hudožestvenikov, ki bo v Zagrebu dalje časa gostovalo.

Dr. Edo Lukinić izvoljen za predsednika skupščine

DOLGOTRAJNA POGAJANJA MED RADIKALCI IN DEMOKRATI. — DEMOKRATSKI KLUB NE PRIPUŠČA VLADNE KRIZE RADI OSEBNEGA VPRAŠANJA.

Beograd, 20. oktobra. (Izv.) Danes so se dopoldne in popoldne vršali pogajanja med radikalcami in demokrati, vmes pa seje obeh klubov o kandidaturi za predsedniško mesto v narodni skupščini. Ob 10. uri dopoldne je imel demokratiški klub sejo, da razpravi o položaju, ki je nastal vsled včerajšnjega sklepa radikalcev, ki so se izjavili proti kandidaturi dr. Ribarja. Poslanca Pečić in Wilder sta po seji kot delegata sporočila radikalom klubovo stališče. Po daljših pregovorih je bil dosežen sporazum, da se dopoldanska seja skupščine samo formalno otvori pod vodstvom starostnega predsednika, ki bo sklical prihodnjo sejo za popoldan. Še le na tej seji naj se potem izvoli predsedstvo.

Med posvetovanjem demokratov se je Pašić razgovarjal z načelniki klubov, ki so mu ob tej priliki izrazili svoje želje. Dr. Korošec je zahteval za svoj klub mesto podpredsednika v skupščini, Beninović in Maglajlićevci pa tajniško mesto. Dr. Spaho je izjavil, da njegov klub ne reflektira na nobeno mesto.

Dopoldanska seja skupščine.

Dopoldanska seja se je vsled teh pogajanj zavlekla za celi dve uri. Poldan je že minilo, ko so se poslanci zbrali v dvorani. Pred otvoritvijo je poslanec Rista Ođavić predlagal, da naj seji v smislu poslovnika predseduje najstarejši poslanec Tomo Oraovac. Predlog je bil sprejet z odobravanjem. Posl. Oraovac je otvoril drugo redno zasedanje zakonodajne skupščine s kratkim govorom, nakar je sejo takoj zaključil in sklical prihodnjo za 16. uro z dnevnim redom: Volitev predsedništva narodne skupščine. V popolni negotovosti so se poslanci razšli, posebno ker so se širile vesti, da hočejo radikali za vsako ceno razbiti koalicio, na drugi strani pa da tudi Veljkovićevo krilo v demokratskem klubu odklanja vsako popuščanje napram radikalnim zahtevam.

Popoldanska pogajanja med demokrati in radikali.

Ob 3. popoldne so se sestali gg. Davidović, Pečić in Wilder, da precizirajo demokratsko stališče za razgovore z radikali. Ob 15.30 so se vsi trije sestali z delegati radikalnega kluba gg. Ljubo Jovanovićem, Gjuričijem in Vlado Andrićem. Razvila se je dolga razprava o stališčih obeh klubov. Iznesle so se razne prepozicije, kakor n. pr. da naj se dr. Ribar začasno izvoli za predsednika, dokler se ne reši vprašanje rekonstrukcije vlade, ali pa da naj dr. Ribar in dr. Krstelj zamenjata svoji mesti, tako da bi bil dr. Krstelj predsednik parlamenta, dr. Ribar pa minister. Demokrati teh predlogov niso sprejeli. Nastale so težkoče zlasti radi tega, ker je g. Davidović smatral, da bi pomenilo odstranjenje dr. Ribarja z mesta predsednika, njegovo lastno obsodbo radi udeležbe na zagrebškem kongresu. Pri tem svojem prepričanju je ostal tudi potem, ko so mu predložili, da je velika razlika med njegovo udeležbo na kongresu in udeležbo dr. Ribarja kot predsednika parlamenta. Radikalni delegati so končno kategorično izjavili, da pod nobenim pogojem ne

Odgoditev orientske mirovne konference

Pariz, 20. oktobra. (Izv.) Vsled vladne krize v Londonu je nastal v orientskem vprašanju popolnoma nov položaj, ki lahko povzroči še nedogledne komplikacije. Kot prva posledica krize je bila danes iz Londona odpovedana konferenca antantnih izvedencev, ki bi morala jutri sestati v Parizu, da pripravi material za mirovna pogajanja s Turčijo. Verjetno je, da bo zaradi tega, zlasti pa, ako se angleška kriza zavleče, odgodena tudi mirovna konferenca sama.

Francoska vlada je pristala na angleški predlog, da se sestane konferenca v Lausanne, obenem pa izrazila željo, da se zaradi nujnosti ne zavleče preveč in se otvori najkasneje v ponedeljek, 13. novembra.

Egipt zahteva udeležbo na mirovni konferenci.

London, 20. oktobra. (Izv.) »Times« poročajo iz Kaira, da je egiptska vlada oficijelno zahtevala, da se udeležijo bodoče mirovne konference o orijentu. Vlada zastopa stališče, da je treba Egipt smatrati kot neodvisno državo.

morejo pristati na kandidaturu dr. Ribarja, ker je ministrski predsednik Pašić sklenil, da bo v slučaju izvolitve dr. Ribarja podal demisijsko vlado.

Sporazum v demokratskem klubu. Dva kandidata.

S tem ultimatom radikalcev so šli demokratski delegati v svoj klub. Tu se je razvila razprava na podlagi te nove situacije. Splošno se je naglašalo, da je demokratski klub manifestiral svojo enotno voljo, ko je dvakrat soglasno postavil kandidaturu dr. Ribarja. Ker pa bi vztrajanje na tem sklepu vsled stališča radikalcev, zlasti g. Pašića samega, brez dvomno izzvalo krizo vladne koalicije in države, preden se razčistijo stvarni odnosi med radikalno in demokratsko stranko, je bila večina mnenja, da za sedaj ni odločilno vprašanje, ali bo predsednik narodne skupščine baš dr. Ribar, ker bo demokratska stranka itak v vsakem slučaju obdržala to mesto. Da se ne izzove kriza vsled osebnega vprašanja, je zato prevladalo mnenje, naj se radi tega vprašanja ne zanese razdor v današnjo koalicio, še manj pa v demokratsko stranko samo. Soglasno je bilo sklenjeno, da nihče ne sme izjaviti konsekvenc vsled odločitve kluba, naj izpade ta kakorkoli. Dosegel se je nato kompromis, da postavi klub dva kandidata, in sicer dr. Ribarja in dr. Edo Lukinića, med katerima naj potem skupščina izbere sama. Članom kluba se je glasovanje prepustilo na prosto voljo.

Demokratski delegati so ta sklep sporočili radikalnim delegatom, ki so predlog sprejeli. O sporazumu se je razvedelo v hipu po parlamentu, kjer je vladala že splošna nervoznost, saj so pogajanja trajala celih pet ur in se je popoldanska seja zavlekla za skoro štiri ure.

Večerna seja skupščine.

Ob 8. zvečer je starostni predsednik Oraovac otvoril sejo narodne skupščine in prosil poslance da zasedejo svoja mesta. Zemljoradnik Lazić je prošil za besedo, pa mu jo predsednik ni dal. Nastal je hrup na levi in desnici. Poslanec Simonović je kot začasni tajnik določil 4 poslance za skrutinitatorje. Nato je tajnik pozival poslance, ki so v zaprtih kovčkah oddajali glasovnice v glasovalno skrinjico. V času glasovanja in skrutiniranja je vladala v zbornici ogromna napetost.

Po izvršenem skrutiniraju je predsednik Oraovac med grobno tišino proglasil rezultat volitev. Glasovalo je skupaj 225 poslancev. Od teh je glasovalo 124 za dr. Lukinića, 88 za dr. Ribarja in 11 za Lazića, dočim so ostale glasovnice bile prazne. Rezultat je bil v centru burno pozdravljen. Dr. Lukinić je zavzel predsedniško mesto, od večine zbornice živahno aklamiran. Klerikalci so dvignili rabuko, nato pa so demonstrativno zapustili dvorano. Ostal je samo poslanec Barić, ki je neprestano delal medključ, ko je govoril dr. Lukinić. Novozvoljeni predsednik se je zahvalil za zaupanje in izjavil da se bo strogo držal poslovnika. Nato je zaključil sejo, ter odredil prihodnjo za jutri ob 9. z dnevnim redom: Volitev podpredsednikov in tajnikov.

Češki deficit

Praga, 20. oktobra. (Izv.) »Narodni Listy« javljajo, da znaša primanjkljaj češkoslovaškega proračuna za prihodnje leto 565 milijonov kron. Deficit v sedanjem proračunu znaša eno milijardo kron.

Češki Nemci ostanejo v opoziciji

Praga, 20. oktobra. (Izv.) Stranke, ki so zastopane v nemški parlamentarni zvezi, so imele danes sejo širšega predsedstva, da zavzamejo svoje stališče proti novi vladi. Izrazilo se je mnenje, da nova vlada ne pomeni izpremembe v sistemu in da vsled tega za nemške meščanske stranke ni varoka za izpremembo dosedanjega opozicionalnega stališča. Pri tem se je zlasti poudarjala potreba, ohraniti še v bodoče enotnost nemških strank. Posl. dr. Lodymann je izjavil, da ne more prevzeti mesto predsednika, ki mu gre po pravih zvezeh, vsled česar bo dosednji predsednik posl. Böhr vodil posle provizorno dalje.

Priporočajte »Jutro«!

Prepečen atentat na nemškega kancelarja dr. Wirtha

TAJINSTVENA ZAROTA. — VLADA IN POLICIJA ODKLANJATA VSA POJASNILA. — ZAROTNIKI ZOPET MONARHISTI?

Berlin, 20. oktobra. (Izv.) Na državne kancelarja dr. Wirtha je bil danes poskušen atentat, ki je bil še v zadnjem hipu preprečen. Kakor je predsednik zbornice Loebe na današnji popoldanski seji sporočil, so bile že pred časom povečane varnostne odredbe za dr. Wirtha. Danes se je pokazalo, da so bile odredbe le preveč upravičene.

Državni kanceler dr. Wirth, ki je na seji ob šestih še enkrat govoril, je sam potrdil, da se je na njega poskušal atentat. Prosil pa je zbornico, naj za enkrat ne zahteva podrobnosti, ker bi to moglo ovirati uvedeno preiskavo.

Naznanilo zborničnega predsednika, zlasti pa potem potrdilo kancelarja samega je izzvalo v parlamentu ogromno senzacijo. Poslanci so hoteli zvedeti kaj več, a oba državnika sta izjavila, da za sedaj še ne moreta dati nikakih točnejših informacij. To je razburjenje le še povečalo in zanimanje za potek debate o predlogu glede podaljšanja funkcijske dobe državnega predsednika je stopilo popolnoma v ozadje.

Tudi po mestu se je kmalu razve-

delo o poskušenem atentatu. Splošno se sodi, da je izšel poskus iz istih vrst, ki so povzročile umor zunanjega ministra Rathenaua. Podrobnosti ni mogoče izvedeti nikakih. Policija je le objavila, da je neka osumljena oseba že aretirana in da je priznala, da je bila zapletena v zaroto.

Dunaj, 20. oktobra. (Izv.) Iz Berlina poročajo: Ko je dr. Wirth v svojem drugem govoru, ki ga je imel v zbornici, naznanil, da se je na njega poskušil atentat, so razni poslanci hoteli od njega zvedeti podrobnosti. Dr. Wirth pa ni hotel dati nobenih pojasnil ter je izjavil, da je najstrožja tajnost potrebna, da se izsledijo storilci. Vlada je bila že obveščena, da se pripravljajo razni atentati. Ravno s tem, se je vse svoje informacije držala tajno, se je posrečilo preprečiti sedanji atentat. Kakor izgleda, še ni konec političnih umorov na Nemškem. To se vidi iz izjav osumljenca, ki je bil v zvezi s tem atentatom aretirani. Storiteli se bodo morali iskati najbrže v radikalnih krogih desnice. Kako in kdaj se je izvršil atentat, se tudi zvečer še ni moglo doznati.

Odgoditev volitev predsednika nemške republike

PARLAMENT ODOBRI SPREMEMBO USTAVE. — EBERT OSTANE PREDSEDNIK ŠE TRI LETA.

Berlin, 20. oktobra. (Izv.) Državni zbor je danes razpravljal o skupnem predlogu socialnih demokratov, centruma, nemške ljudske stranke, demokratov in bavarske ljudske stranke glede volitve državnega predsednika, po katerem bi se državna ustava v toliko spremenila, da vodi sedanj, po narodni skupščini izvoljeni državni predsednik svoje posle dalje do dne 30. junija 1925. Nemško-nacionalna frakcija pa je predlagala, naj se voli novi predsednik že dne 3. decembra 1922, kakor to predvideva se-

danja ustava. Po daljši debati, pri kateri so govorili le nemški nacionalci, in sicer proti predlogu, je povzel besedo tudi državni kancelar dr. Wirth, ki je zavrnil mnenje, da je predlog strank centruma poklon pred socialnimi demokrati. Wirth je poudarjal objektivno in pošteno delovanje državnega predsednika Eberta.

Po govoru dr. Wirtha je zbornica v prvem in drugem branju sprejela predlog koaliranih strank s potrebno večino

Razvoj vladne krize na Angleškem

BONAR LAW SPREJEL MANDAT ZA SESTAVO VLADE. — SIR GREY POSTANE ZUNANJI MINISTER.

London, 20. oktobra. (Izv.) Tudi lord Curzon in vsi ostali člani vlade so se pridružili demisijski, tako da je odstopila sedaj celokupna vlada.

Bonar Law je imel sinoči ponovni razgovor s kraljem, ki ga je pozval, naj prevzame sestavo kabineta. Bonar Law je izjavil, da je pripravljen prevzeti to nalogo, vendar pa je poudaril, da mora, preden prevzame oficijelno to misijo sklicati zborovanje konservativcev, ki naj ga v to pooblaste. To zborovanje se bo vršilo najbrže šele v nedeljo ali v ponedeljek v Carlton klubu. Prisostvovali mu bodo vsi konservativni člani obeh zbornic parlamenta.

Odgoditev bo padla torej šele čez par dni. Ta čas pa hoče Bonar Law porabiti v to, da sondira teren in konfirira s politiki, ki jih hoče pridobiti za vstop v vlado.

Lord Curzon in lord Derby sta Bonar Lawu že obljubila svojo podporo pri sestavi vlade.

Kakor se v parlamentu zatrjuje, je Bonar Law prevzel sestavo kabineta le pod pogojem, da ostane njegovo prehodno ministrstvo le kratek čas na krmlu. Zaradi tega se bo dan volitev vendarle določil na 18. novembra, ne pa kakor se je včeraj govorilo, šele za spomladi. Dosedanji konservativni mini-

stri najbrže ne bodo stopili v novi kabinet. Le sir Grey bo prevzel zunanje zadeve. Ako bi se pa Bonar Lawa v zadnjem trenutku sestava vlade ponesečila, bi lord Derby stopil na čelo kabineta.

OBZALOVANJE V AMERIKI

London, 20. oktobra. (Izv.) Po brzokavki iz Washingtona je vest o padcu Lloyd Georgea povzročila v Ameriki pravo senzacijo. V vladnih krogih splošno obžalujejo odstop Lloyd Georgea, ker so v njem videli odkritega prijatelja Amerike.

ŠKODOŽELJNOST V ITALIJI

Rim, 20. oktobra. (Izv.) Italijanski listi pišejo o odstopu Lloyd Georgea s nekako zadovoljivostjo, ker njegova politika v orijentu, zlasti njegove simpatije do Grkov niso napravile v Italiji najboljšega vtisa. Na italijansko-angleško pobratenje v Genovi je sledilo nekoliko ohlajenje odnosov med obema državama, na čemur se pripisuje glavna krivda ravno Lloyd Georgeu. Vendar pa se priznava, da bo imel odstop Lloyd Georgea težke politične posledice zlasti v vprašanju orienta. Nadaljnji razvoj dogodkov v Londonu se zasleduje zato z največjo pozornostjo v vsej italijanski javnosti.

GROF BURIAN UMRL.

Dunaj, 20. oktobra. (Izv.) Danes je umrl bivši skupni finančni in zunanji minister avstroogrške monarhije grof Stefan Burian za srčno boleznijo. Bil je star 71 let.

KRASIN NA DOPUSTU.

Moskva, 20. oktobra. (Izv.) Krasin je dobil tri mesece dopusta ter odpotoval v inozemstvo.

BOLŠEVIŠKA ZMAGA PRI VOLITVAH ZA VSRUSKI KONGRES

Moskva, 20. oktobra. (Izv.) Volitve za vsruski kongres so prinesle zopet popolno zmago komunistov. Nasprotne stranke so dobile le neznatno število glasov.

GABRIJELA ZAPOLSKA:
Ljubezen na počitnicah
Roman.

«Ali ste bolni?» je vprašala Snapsja, vesela priprave sprejema.

«Da!»

«Res ste bledi, slabo izgledate.»

Tuska je čutila, kako jo davijo solze. Privrkat v teh neprijetnih dneh se je obrnil nekdo nanjo s toplimi, odkritim zanimanjem. Sedla je zopet na posteljo, vendar ni mogla izpregovoriti nikake besede.

Snapsja je sedla k njej in jo je objela upravljal estreki.

«Kaj vam je? Nekaj vas tare, go-spa?»

«Ne! Ne!»

«Pač, pač! Mene ne morete varati. Kdor je v življenju prelił toliko solza kot jaz, takoj ugađa bolešt drugih.»

Solnce je obsevalo ženi, ki sta ka-kor sestrji sedeli druga poleg druge. A dočim je izdajal Tuskin bledi obraz uporen obup, so govorile Snapsjine plemenite poteze o veliki resignirani melanholiji.

«Ali ne morem ničesar storiti za vas?» je vprašala Snapsja tiho, tiho.

Ves odgovor Tuske je bil krčevit jok. Snapsja je nagnila Tusko k sebi in je smejala z glavo.

«Zakaj vam je to storil? Ali vas ni mogel pustiti v miru?»

Tuska je odgovorila med solzami: «Ne, ne! Kljub temu sem mu hvaležna.»

«Oh! Vrh v vsega še hvaležna! Saj sem vedela, da iz tega ne vznikne nič dobrega. Vi, gospa, jemljete to resno in trpite.»

Tuski se je zdelo, kakor da jej nekdo z žarečim železom prebada srce.

«Zakaj ne verjamete, da misli resno?»

Tužen naemeh se je razlil po igral-kinem obrazu.

«Ker ga poznam. In rečem samo to: najbolje bi bilo za vas, da takoj odpotujete.»

«Da, tudi jaz sem ga prosila, naj se odstrani za čas, ko je moj mož tu-kaj.»

«Ne, mislim drugače. Odide naj in se popolnoma loči od vas.»

Kakor da je strela zadela Tusko. Odrhala se je od Snapsje. Solze v očeh so se hipno posušile. Kako se je moglo zgoditi, da se je podala v tako zaupen pogovor! In sedaj je izrekla Snapsja tako strašno, grozovito besedo!

«Ne!» je odgovorila Tuska trdo. — «Niti jaz, niti Poržicki si ne želi ločitve. Samo situacija postaja neznosna, zato ...»

«Ali vaš mož morda kaj sluti?»

«Ne!» je odgovorila Tuska, «mož ne vé ničesar, ali moje čustvo poštenja trpi pod tem.»

Snapsja si je objela kolena z ro-kami in je gledala Tusko s svojimi pa-metnimi, globokimi očmi. Razmišljala je nekaj časa, potem je mahoma de-jala brutalno:

«Potem pa se ločite od svojega moža.»

Vsa zbegana je sedela Tuska nekaj časa nepremično; nato je sklonila gla-vo in gledala v tla. Kar je pravkar izrekla Snapsja, jo je mučilo in peklo, odkar je prišel Zebrowski; toda z be-sedami povedati tega ni mogla.

«Ločiti se od moža!»

Padla je beseda in se kakor pošast ustavila sredi teh zlih scen, iz katerih se kaže izhod v žarke dneve balzamičnega vonja. Nepregledne zelene ravnine in obzorja, polna modrine, so vzpla-vala pred Tuskinimi očmi.

«Samo eno je mogoče», je nadalje-vala Snapsja, — «ali ostanete pri svo-jem možu in ne ljubite več Poržickega, — ali pa ljubite Poržickega, potem pomenja življenje z možem smrt ču-stva poštenosti, ki ste prej govorili o njem ... Pri nas ljudeh od gledišča je to vse bolj enostavno in odkrito. Ne ljubim te več ... grem torej ... rečem v tem slučaju. Nadarjeni ste, lahko se posvetite gledališču in si pri-borite neodvisnost. Samo eno ... umolknila je za hip, potem je nadalje-vala:

«Vzemite Pito seboj, ne puščajte otroka od sebe. Imeli boste v življenju

trenotke, ko vam ne ostane nič dru-gega, kakor molitev in pa ta ... otrok!»

Govorila je priprosto, brez poze, na-ravno, kakor da je uverjena, da je našla najlepšo in najboljšo rošitev iz te situacije.

«In še nekaj sprejmite od mene, gospa: ne polagajte vse veebine svo-jega življenja v čustvo za Poržickega ... Ljubezniv, dober človek je, toda ostane tak, kakršen pač je. Tež-ko mi je to razlagati. Ako čutite, da je več vreden nego vaš mož in vam prinese večjo srečo, potem ravnajte odkrito in odločno.»

«Hvala vam! Vem, kaj mi je sto-riti.»

Toda Tuska ni vedela oni hip, niti par ur pozneje, tudi naslednjega jutra ne, kaj naj stori. Poržicki je prežal ne-trudljivo, da bi se mogel tajno pri-bližati. V naglici pošeptane besede ljubezni, skriti stisk roke in par po-ljubov v temni veži, to je bilo vse, kar sta mogla užiti. V Tuski pa so divjale Snapsjine besede kakor vnetok, ki je mahoma preplaval bregove.

Nekega večera je morala Tuska prenašati mrzle nežnosti svojega moža, ki se je čutil takorekoč obveznega, da jej na ta način pokaže svojo lju-bezen. Do skrajnosti razdražena se je iztrgala iz objema moža, ki je z glu-pim nasmehom ter z najboljšo namero

stal pred njo.

«Še tega je bilo treba!» je siknala skozi konvulzivno stisnjena usta.

Mesec je razširil svojo srebrno luč, Tuska je še čutila poljube, ki jih je pred nekaj hipi pritiskal Poržicki na njene prste; še je videla, kako sta oba, kako je vse tonilo v tej srebrnini gore, smreke, njena in njegova duša. Vedela je, da sedi Poržicki pred kočo na pragu in tiho žvižga pesmi, da bi jo privabil k sebi. Toda ni mogla iti ven, ker bi šel Zebrowski takoj za njo in bi jej pokvaril spomin na sre-brne noči.

«Moram ga videti, za vsako ceno!»

«Moram vedeti, kaj se zgodi z me-noj!»

Srebrni prami so kakor kresoci se demanti polnili sobo. Zdelo se je, ka-kor da preži nekaj strašnega po ko-tih, neka sila, ki prinaša pogubljenje.

«Ne morem več ... ne morem ...» je razmišljala Tuska in grizla prevle-ko blazine. «Ako se ponovi, kar se je zgodilo malo prej, ne vem, kaj mi je storiti ... Ne mogla bi prenesti tega!»

Nihče ni spal to noč: niti Zebrow-ski, ki je bil ves zmeden, da ga je Tuska tako osorno odklonila, niti Pita, ki je instinktivno slutila, da se podira nekaj nad njo ... Vsi so ležali tiho, nepremično ter gledali s širokoodprti-mi očmi v srebrno mesečino, ki je bila razlita po vsej sobi.

(Dalje prihodnje).

Tvoja žena — moja žena

Življenje piše najlepše ali vsaj naj-pretnesljivejše romane.

Čeh Doležal je l. 1917. utekel iz av-strijske armade na rusko stran. Tam se je seznanil z rojakom Pšeničko. Po-stala sta prijatelja. Pa je prišla boljšev-ška grozovlada. Zgrabili so Pšeničko in ga obsodili na smrt. Prijatelj Doležal ga je rešil ječe in smrti ter po-begnul z njim iz Rusije domov. Mnogo sta prestala skupaj. Doležal je prišel v Prago k svoji mladi, lepi ženi, Pšenička pa se je vrnil v Liberec. Kmalu pa je prišel Pšenička k Doležalu in ostal pri njem nekaj tednov. Nato je bil imeno-van za tajnika narodne socialističke stranke v Brnu ter je odpotoval tja.

Že med prvim bivanjem Pšeničke v Pragi je Doležal začutil, da se mu je žena odtujila. Toda vzroka ni niti slu-til. «Nekaj tujega, neznanega je stopilo med naju, a nekaj tesnobnega, strašne-ga!» je pripovedoval kasneje. A najhu-je mu je bilo, ker je moral z bratom odpotovati v Ameriko. Zaradi kupči-je. Vozni listek je veljal 50.000 K. A dva dni pred odhodom mu je žena zho-lela. Potovanja pa ni mogel odložiti. Poslovil se je torej pri ženi in pri Pše-nički, ki je bil slučajno tudi v Pragi.

Iz Amerike je Doležal točno dopiso-val ženi ter ji pošiljal vsak mesec 1000 dolarjev. Toda ženinini odgovori so bili kratki in vedno suhoparniški. «Da-leč od domovine, od drage žene, od edi-nega otroka, tega angela ... sem skoraj umiral od nemira in kopnenja. Potem je padla bomba.» Prejel je namreč anonimno pismo: «Tvoja žena je prežgoda rodila ... Saj živi s tvojim prijateljem — Pšeničko!»

Doležal je takoj pisal, da se vrne. Žena mu je odpisala prijazno, se opro-ščala in zatrjevala, da se le veseli nje-govega povratka. In ko je Doležal dospel na praški kolodvor, kdo ga je pričakoval? Žena s Pšeničko! In oba sta se mu smejala ...

Doležalu je upadlo srce. Videl je, da je ženo izgubil. Začel jo je rotiti, letal je za njo in za Pšeničko. «Vrni mi ženo! S kakšno pravico si mi vzel ženo in otroka?» — Pšenička pa je bil vsak dan močnejši v svoji sreči. Tudi iz Brna je pisal ženi strastna pisma, dasi je imel pri sebi lastno ženo ... Doležal pa je ljubil svojo ženo tako, da je bil končno zadovoljen z vsem, tudi s Pšeničkovim zakonsko družbo ... Samo žena in otrok naj ostaneta pri njem, ki brez nju ni mogel živeti.

Toda Pšenička je postal poslanec, velik gospod! Ošabno je odklanjal biv-šega prijatelja: «Zdaj sem jaz tu! Daj se ločiti! Tvoja žena je zdaj moja žena!»

In poslanec narodnih socialistov je vzel Doležalovo ženo celo s seboj na kongres v Berlin. Ko ee je v družbi to-varšev narodnih socialistov vrnil v Prago, je Doležal ugovarjal zopet: «Ali — saj je vendar moja žena?» — «Kaj me to briga!» je bil odgovor posl. Pšeničke, ki je bil pač mnenja, da so tudi zakonske žene socializirane ter da se mora tudi na Češkem uvesti komunizem v zakonski postelji. «Žena je bila tvoja — zdaj pa ni več!» je še dejal Pšenička, učenec ruskih boljševikov, katerih ga je rešil Doležal ... To je bilo končno tudi Doležalu preveč. Potegnil je iz žepa re-volver ter ustrelil trikrat na Pšeničko in enkrat nase. Pšenička je obležal na mestu mrtve. Doležal je moral v bol-nico težko ranjen. Po treh mesecih je prišel pred praške porotnike. Prišla je tudi žena. In je pričala zelo ugodno za moža! Mož se je jokal ves čas. Zago-vornik je naglašal: «Poslanec morajo biti državljani po svojem življenju vzor. Zakon je najsvetejši; z razpa-dom zakona razpade država, družba, narod.» — Poslušalci so mu ploskali. Porotniki so bili Doležalu pravični in senat je obtožnica popolnoma opro-stil krivde. Samo zaradi prestopka

patenta o noši orožja je dobil 48 ur zapora.

Tako se je zaključil drugi del ro-mana. Pripovedovali smo ga po praškem «Tagblattu». Kakšen bo tretji del — nadaljnje življenje zakoncev s hčerko —, je v oblasti usode ...

Objave

* **Diskusija o načrtu kazenskega zakonika.** Ministrstvo pravde je razposlalo ravnokar tiskani osnutek kazenskega zakonika. O tem osnutku bo priredilo društvo «Pravnik» vrsto diskusij. Prva se vrši to soboto, dne 21. t. m. ob pol 5. uri popoldne v pravosodni palači št. 79. Predaval bo gospod odvetnik dr. R. Krivic o temi: «Dolus in culpa v načrtu kazenskega zakonika». K diskusijam društvo «Pravnik» ne vabi samo članov, ampak vse, ki se zanimajo za kazenske probleme, zlasti akademike.

* **Novost za Ljubljano** se obeta z vrtnarsko razstavo katero prireda ljubljanski vrtnarji v dneih 21. — 25. t. m. Srečno izbrani prostor je jahalnica na Blei-weisovi cesti. Eksotičen utis bodo na-pravile na gledalca izbrane palme, po-mešane s peštrim cvetjem. Razstava bo nudila izreden užitek vsakemu obisko-valcu. Vstopnina za osebo 5 Din, za di-la-ke in voja-ke polovico. Zadnji dan je na-menjen brezplačno šolski mladini, kate-ra obišče razstavo v spremstvu učitelj-stva. Čisti dobiček je namenjen v prid mestnih ubožcev. Razstavljene cvetlice so na prodaj, vendar jih je mogoče od-nesti še le po zaključku razstave.

* **Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani.** Trimesečni večerni tečaj za kuhanje meščanskih slojev na «gospo-dinjski šoli v Mladiki», trikrat na teden od 17. — 20. ure prične s 3. novembrom t. l. Priglasje sprejema in daje pojasnila voditeljica gđ. Jerica Zemljanova v «Mladiki» vsaki dan od 15. — 17. ure.

* **Za društvo «Gospodsvetski Zvon»** so darovali ob priliki druge obletnice ko-roškega plebiscita: Slovenska banka v Ljubljani 1000 K. Anton Lečnik zlatar-ur in optik v Celju 500 K. Dr. Ernest Kalan odvetnik v Celju je poslal 2000 K, katere je plačal trgovec Schauerl vsled poravnave v kazenski zadevi proti žup-niku Antonu Gabronu za «Gospodsvetski Zvon». Rodoljubni Kamničani so nam po-slali za koroške Slovence 844 K izrecno kot spominski dar ob drugi obletnici plebiscita. Vsem naša najiskrenejša hvala. Upamo, da najdejo posamelnice!

* **Kino Ideal v Ljubljani** predvaja do nedelje sloviti potopisni film «Pot po In-diji», ki kaže potovanje angleškega pre-stolonaslednika po Indiji. Film nudi kras-ne pokrajinske slike (Sueški kanal, že-leznica na Everest, Kalkuta, Benares, re-ka Ganges, Bombay itd.) in kaže nazo-rno običaje indijskega prebivalstva. V pondeljek ob 10. in 14. so posebne pred-stave za srednješolsko dijaštvo ob zni-žani vstopnini 3 Din za vse prostore. Obisk zanimivega poučnega filma pri-poročamo.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra»
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Javna dražba.

Na predlog Banca commerciale Italiana v Trstu se bo vršila potom mestnega urada v Ljubljani dne 26. okto-bra 1922. javna dražba, in sicer

27 vreč boraksa (okoli 10.000 kg)
ob 10. uri popoldne v skladišču „Balkan“ ter

100 vreč boraksa (okoli 10.000 kg)
in **6 vreč šelaka (okoli 480 kg)**
ob 3. uri popoldne v skladišču tvrđke F. & A. Uher v Ljubljani.

Ponudniki imajo položiti 10 % varščino, izdražitelj pa po končani dražbi celo kupnino. — Pojasnila daje odvet-niška pisarna dr. Triller - dr. Treo v Ljubljani, Dalma-tinova ulica št. 7, kjer so tudi na vpogled dražbeni pogoji.

Drobno sol in špecerijsko blago nudi po najnižjih dnevnih cenah

tvrđka Sire - Rant, Kranj, ter kupuje poljske pridelke in lepe suhe gobe po najvišjih cenah.

Blaževič Zvonimir
Spodnja Siška,
Celovška cesta št. 13
prodaja dalmatinsko šibeniško vino
na drobno in debelo. 3597

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela. 31

PERILO
za dame, gospode in deco,
oprema za novorojenčke
po najnižjih cenah
pri
A. Šinković nasl.
K. SOSS 43/1
Ljubljana, Mestni trg 19.

Jožef Tischler
sodar
Spodnja Siška št. 71
izdeluje vsakovrstne sode,
sprejema vsa v to stroko
spadajoča popravila. Delo
točno in solidno po naj-nižji ceni. 3580

Avtomobile
kolesa, motorje
pnevmatiko vseh vrst
olie, bencin
In druge potrebščine ima vedno v zalog
F. Floriančič
Ljubljana. 74

Vremensko poročilo

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	764.3	5.7	sever	dež	57.0
Ljubljana	14.	763.9	8.9	"	oblačno	—
Ljubljana	21.	763.9	7.0	brezvetra	"	—
Zagreb	7.	764.1	7.0	"	dež	19.0
Beograd	7.	763.8	8.0	"	"	19.0
Unna	7.	765.7	4.0	sever	"	7.0
Praga	7.	766.4	3.0	sev. vzh.	več obl.	3.0
Inomost	7.	763.3	5.0	brezvetra	jasno	1.0

V Ljubljani barometer nestan., temperatura višja. Solnce vzhaja ob 6.25 zahaja ob 17.03

Mali oglasi
stanje do 20 besedi 1 Din, 3—, vsaki naslednji 6 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačevanje, se-primanje do 20 besedi 5 Din., vsaki naslednji 6 besedi 2 Din. — Plača se aspraj. (Lahko tudi v enotah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Službe

Iščem vajenca,
zdravega, krepkega, poštenih, dobrih staršev, ki je dovršil z dobrim uspehom ljudsko šolo, za trgovino z mešanim blagom. Nastop 1. novembra 1922. Naslov: Ivan Sever, trgovina z mešanim blagom, Velenje. 3617

Absolvent 3618
slov. trgovske šole želi pri-merne službe v kakem tr-govskem podjetju. Nastop takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe z navedbo plače, ozir. oskrbe pod «Vesten in marljiv» na upravo «Jutra».

Uradnica, 3608
večja vseh pisarniških po-slov, slovenske stenografe in strojeopisa, s triletno prak-so, želi premeniti službo, tudi kam izven Ljubljane. Dopise prosi pod «Vestrajna» na upravo «Jutra».

Prodam

Kompletni kino 3657
(Glasprojektor) se z vsemi potrebščinami proda. Kupec naj vpraša v upravi «Jutra».

Proda se glasovir,
dobro ohranjen. Poizve se: Hotel Sekovanič, Bled. 3615

Proda se
nova salonska obleka in dobro ohranjen kožuh. Naslov pove uprava «Jutra». 3621

Mesečno sobo 3602
pri boljši družini išče gospo-dična. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «1. november».

Nepremičnine

Kupol, pozor!
Proda se po zelo ugodni ceni skoraj nova euonadstropna hiša z vrtom, tik državne

ceste in kolodvora, pripravna za vsako trgovino ali obrt, obsegajoča štiri kuhinje, šest sob, z veliko, moderno kletjo, spvjakom in drvarnico. Kje, pove uprava «Kmetijskega lista», Ljubljana, Kolodvor-ska ulica 7. 3610

Dvonadstropna hiša
na glavnem trgu v Črnomlju, pripravna za vsako trgovino ali obrt, se proda pod ugod-nimi pogoji. Naslov v upravi «Jutra». 3601

Razno

Mlad volčji pes,
alihi na ime «Luka» se je izgubil. Najditelj naj ga odda proti nagradi: Trnovska ulica št. 26, Maribor. 3612

Vašo bodočnost
čita iz Vaše fotografije «In-stitut Omnia». Prešernova ulica 11, Ljubljana. Opomba: Označiti čitljivo: mesec, leto rojstva, značaj. Dodati 10 dinarjev radi koresponden-čnih stroškov. Slika se vrača. Diskreција zajamčena. 3613

NAZNANILO.

Cast mi je naznaniti, da sem prevzel vrt g. dr. Meglerja v Kolodvorski ulici št. 11, vhod iz te ulice in iz Miklošičeve ceste poleg Zadržne gospodarske banke, v svoje obratovanje. Pri-poročam se slavnemu občinstvu v blagohotna naročila cvetic, vencev, šopkov ter zelenjave, s katerim bom najbolje in najceneje postregel.

S spoštovanjem
3616
Anton Lap, trgovski vrtnar.

Prvovrstno slavonsko rdečo čebulo

zdravo in debelo, razpošilja v vrečah začeni od 10 metrskih stotov franko vrečain postaja po K 14.— in na debelo do 50 do 100 metrskih stotov franko vagon, rinfuzo nakladanje po K 13.—, vse postavljeno na po-stajo Nova Gradiška. Trgovina deželnih pridelkov Jovan Predo-jevič, Nova Gradiška (Slavonija). 3614

KONTORIST
se sprejme pri tvrđki
PINTER & LENARD
Železnina, Maribor.
Prednost imajo izvežbani saldokontisti, oziroma tisti, ki so že službovali v trgovini z železnino. 3606

Deset ali več zidarjev
za notranja dela pod streho rabi
„Slograd“, Sp. Šiška. 3600